

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 11/2015-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. júla 2016 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka, sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Dlhopolčekom, advokátska kancelária, Horná 51, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 242/2013 z 2. apríla 2014 a postupom, ktorý mu predchádzal a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti [REDAKOVANÉ] nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júna 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) a jeho rozsudkom sp. zn.

15 Co 242/2013 z 2. apríla 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“ alebo „napadnutý rozsudok“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pred Okresným súdom Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 16 C 18/1993 sa sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu domáhal proti žalovaným určenia vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré sú evidované Okresným úradom Brezno, katastrálnym odborom v katastrálnom území [REDAKOVANÉ] na liste vlastníctva č. [REDAKOVANÉ] a č. [REDAKOVANÉ]. Predmetné nehnuteľnosti boli pôvodne zapísané v pozemkovej knihe pre katastrálne územie [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] v zápisnici č. [REDAKOVANÉ] a ako ich vlastníci bolo vedené [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ žalobný návrh dôvodil predovšetkým tým, že v prospech jeho vlastníckeho práva svedčí právny titul, ktorým je zmluva č. [REDAKOVANÉ], na základe ktorej ako kupujúci odkúpil od predávajúceho Fondu národného majetku Slovenskej republiky okrem iného aj pozemky, ktoré boli predmetom určenia vlastníckeho práva v napádanom konaní. Súdne konanie o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam prebiehalo už od roku 1993 a počas tohto konania došlo k viacerým úpravám a zmenám tak na strane osôb, ktoré boli pasívne legitimované, ako aj k zmenám právnych stanovísk v dôsledku viacerých zrušujúcich uznesení odvolacích súdov. Vo veci rozhodol napokon okresný súd rozsudkom č. k. 16 C 18/1993-1559 z 13. februára 2013 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým žalobu sťažovateľa zamietol. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, ktorému však krajský súd nevyhovел a napadnutým rozsudkom potvrdil výrok okresného súdu, ktorým sa žaloba zamietla.

3. Podľa názoru sťažovateľa rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý mu predchádzal, došlo k porušeniu jeho označených základných práv, pričom v ústavnej sťažnosti zdôraznil, že krajský súd ako odvolací súd sa z jeho pohľadu nezaoberal všetkými ním nastolenými kľúčovými otázkami, na ktoré bol povinný dať ústavne konformné odpovede, čo vyústilo do nepresvedčivosti a nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia.

4. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ cituje svoje písomné podania, ktoré predložil v konaní pre všeobecnými súdmi a ktorými spochybňoval reštitučné nároky žalovaných

osôb. Tento pomerne rozsiahly opis skutkových okolností spojených s právnou argumentáciou sťažovateľ v závere sumarizuje:

„Z uvedených skutočností je teda zrejmé, že:

1. Reštitučné zákony z. č. 229 a 330/1991 Zb. nemali pôsobnosť na pozemky, ktoré sú predmetom konania, nakoľko sa jednalo o pozemky, ktoré boli vyňaté z pôdneho fondu, boli pozemkami zastavanými a netvorili poľnohospodársky, ani lesný pôdny fond.

2. Zo strany pozemkového úradu nebolo rešpektované ust. §-u 5 z. č. 229/91 Zb. a povinnou osobou nebol skutočný nositeľ práv - [REDAKOVANÉ] a následne ja, ako kupujúci.

3. Vzhľadom k tomu, že pozemky po ich vyňatí z pôdneho fondu boli zastavané, nebolo ich možné vydať v súlade s §-om 11 ods. 1, písm. c/ z. č. 229/91 Zb.

4. Oprávnené osoby mohli mať len nárok na pozemkovú náhradu v súlade s §-om 14 ods.1 cit. zák.

Ide o tak zásadné porušenia, že... spôsobujú uvedené skutočnosti nulitu tohto rozhodnutia pozemkového úradu...“

5. Sťažovateľ v nadväznosti na sčasti citované písomné podanie predložené v konaní pred súdom prvého stupňa, ktoré sa prelína aj s jeho odvolaním proti rozsudku okresného súdu, v ústavnej sťažnosti ďalej argumentuje:

„Je nesporné, že pozemky, ktoré sú predmetom tohto konania boli vyňaté z poľnohospodárskeho pôdneho fondu na základe rozhodnutia PLVH 293/73-Cha. Odvolací súd v rozsudku konštatuje, že nie je konkrétne určené a teda nie je ani zrozumiteľné, ktoré konkrétne pozemky mali byť vyňaté a túto neurčitost' nezhojuje ani to, že malo byť vyňatých 37 ha 7113 m², nakoľko celá výmera pozemkov vedených v pozemkovej knihe mala 103 ha 2578 m². Podľa názoru odvolacieho súdu, ak by aj došlo k vyňatiu týchto pozemkov, toto by nemalo dopad na priznanie vlastníckeho práva reštituentom práve s prihliadnutím na neurčitost' tohto úkonu (strana 13 ods. 5 rozsudku KS).

Odvolací súd ale túto právnú úvahu ďalej nerozvádza, teda nedal odpoveď na tú skutočnosť, prečo by to nemalo mať dopad na to, aby reštituentom tieto pozemky neboli priznané. Nie je potom zrejmé, na základe čoho krajský súd ohľadne tejto skutočnosti

rozhodoval a jeho rozhodnutie je z týchto dôvodov nepresvedčivé, nedostatočne odôvodnené a ako také nepreskúmateľné. ...

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku konštatuje, že mnou predložený znalecký posudok vypracovaný [REDAKOVANÉ] je listinným dôkazom, z ktorého vzhľadom na vznesené námietky žalovaných nie je možné vychádzať, pretože znalec sa venoval aj otázkam právnym. ...

Je nesporné, že ja som nadobudol platne a účinne vlastníctvo k týmto pozemkom v rámci privatizácie a zo strany súdov mi dosiaľ táto skutočnosť vyvrátená nebola a ako vlastník pochopiteľne mám aj právo súdnu ochranu a postupom súdov v tomto konaní bol porušený aj či. 20 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého každý má právo vlastníť majetok a súčasne mám aj právo na jeho ochranu.

Preto som nepochopil tú časť z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, že majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. V odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu som nenašiel odpoveď, v čom je nadobudnutie môjho vlastníctva v rozpore s právnym poriadkom a prečo teda následne nemôžem požívať súdnu ochranu a takýmto postupom mi je odňaté právo na ochranu vlastníctva podľa či. 20 ods. 1 Ústavy SR.“

6. Na základe uvedeného sťažovateľ žiadal vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jeho označených základných práv podľa ústavy rozsudkom krajského súdu a jeho postupom, zrušil rozsudok krajského súdu, vrátil mu vec na nové konanie a priznal sťažovateľovi náhradu trov konania.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

8. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie uznesením zo 14. januára 2015 sa na výzvu ústavného súdu písomne vyjadril predseda krajského súdu, ktorý navrhol sťažnosti nevyhovieť. Konštatoval, že zotrváva na svojom právnom posúdení veci, pričom poukázal na právny názor vyslovený opakovane ústavným súdom v jeho rozhodnutiach, že ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov, a nevykonáva teda dohľad nad ich rozhodovacou činnosťou. Súhlasil s upustením od verejného ústneho pojednávania a rovnako sa vyjadril aj právny zástupca sťažovateľa.

9. Ústavný súd následne si vyžiadal spis a z jeho obsahu posúdil vecnú stránku ústavnej sťažnosti, pričom zistil, že nie je dôvodná.

10. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že jeho poslaním je predovšetkým ochrana ústavnosti (čl. 124 ústavy), a nie „bežnej“ zákonnosti. Ústavný súd totiž nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov a spravidla mu preto neprislúcha prehodnocovať nimi vykonané dokazovanie a právne závery na jeho základe urobené. Len ak súčasne došlo k neoprávnenému zásahu do niektorého z ústavne zaručených základných práv sťažovateľa, je ústavný súd oprávnený na jeho ochranu zasiahnuť. Existenciu takého zásahu by však ústavný súd mohol vyvodiť iba vtedy, ak by právne závery obsiahnuté v napadnutom rozhodnutí boli v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo by z nich v žiadnej možnej interpretácii nevyplývali. Ústavný súd v tomto zmysle napadnuté rozhodnutie krajského súdu preskúmal, pričom vadu, ktorá by vyžadovala jeho zásah, nenašiel.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva.

12. Sťažovateľ v odôvodnení svojej sťažnosti v prevažnej miere namietal tú skutočnosť, že konajúci súd nesprávne vyhodnotil vykonané dokazovanie, na základe čoho dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a následne vec nesprávne právne posúdil. Okrem uvedeného sťažovateľ namietal aj nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu do takej miery, že vykazuje znaky arbitrárnosti.

13. K ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd v prvom rade uvádza, že pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, neprislúcha mu hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi tak, ako to požaduje sťažovateľ vo svojej sťažnosti, pretože nie je pre krajský súd prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti vo všeobecnosti.

14. Súdna moc je totiž v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). K organizácii súdnej moci ústavný súd okrem iného už uviedol, že ide o dva samostatné, navzájom jeden od druhého nezávislé, procesne uzavreté systémy výkonu súdnictva, pre každý z nich s osobitne vymedzeným poslaním a s osobitnou rozhodovacou právomocou (II. ÚS 1/95).

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, nie však zákonnosti.

15. V súvislosti s uvedenými skutočnosťami už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach

a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

16. Z uvedených dôvodov ústavný súd skúmal obsah sťažnosti a napadnutý rozsudok krajského súdu iba v tom smere, či konajúcim súdom zvolená interpretácia právnych predpisov nebola neodôvodnená až do takej miery, že by to mohlo mať za následok porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

17. Ústavný súd najprv konštatuje, že sťažovateľom prednesené dôvody uvedené v sťažnosti sa v rozhodnej miere zhodujú s jeho argumentáciou, ktorú uviedol v konaní pred všeobecnými súdmi, vrátane odvolania proti rozsudku okresného súdu. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku reagoval na všetky základné námietky sťažovateľa a nad rámec odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa okrem iného uviedol:

«Žalobca v odvolaní ako ďalší dôvod poukazuje na nulitu správnych aktov. Nedostatok právomoci správneho organu sa považuje za jeden z dôvodov, ktorý má za následok nulitu právneho aktu. Nulitný právny akt je rozhodnutím, ktorý vydal správny orgán, ktorý na to nebol vôbec vecne príslušný. Aj keď náš právny poriadok nulitu správneho aktu a jeho dôvody priamo neupravuje, je však potrebné vychádzať z existujúcej judikatúry. Tá spája nulitu správneho aktu spravidla v dôsledku nedostatku právneho základu, nedostatku právomoci, väd príslušnosti, absolútneho nedostatku formy, absolútneho omylu v osobe adresáta, neexistencie skutkového základu a pod. Podľa platnej právnej úpravy v zmysle § 250j ods. 3 O. s. p. dôvodom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia správneho orgánu je prípad, keď vo veci rozhodol správny orgán bez oprávnenia. Takéto rozhodnutie možno v súlade s hore uvedeným vymedzením považovať za nulitný správny akt. V tomto prípade súd po zrušení napadnutého rozhodnutia konanie pred správnym orgánom zastaví pre nedostatok právomoci. Povinnosť súdu zaoberať sa nulitou správneho rozhodnutia z úradnej povinnosti nie je prelomením dispozičnej zásady, ktorou je správne súdnictvo ovládané, ale jej logickým vyústením. Na týchto záveroch nič nemení to, že zákonodarca nulitu aktu vyslovene neupravil. Ak súd zrušuje napadnuté rozhodnutie po zistení, že ide o rozhodnutie nulitné, nezaobera sa

prípadnými ďalšími námietkami žaloby, lebo zákonnosť možno skúmať len z aktu, ktorý existuje.

Odvolací súd preto zdôrazňuje, že reštitučné rozhodnutia vydané Pozemkovým úradom v Banskej Bystrici boli preskúvané súdom v správnom súdnictve, pre túto vadu neboli zrušené, preto ich nemožno považovať za nulitné. Súd v tomto konaní preto už nemôže preskúmať reštitučné rozhodnutie, či ho dokonca reparaovať, lebo ide o rozhodnutie právoplatné a vykonateľné. Odvolací súd sa stotožňuje s argumentom žalovaných, že dané rozhodnutia nemožno donekonečna skúmať, pretože by to zásadným spôsobom narušilo právnu istotu adresátov tohto právneho aktu...

Je nepochybné, že Pozemkový úrad v Banskej Bystrici rozhodol o vlastníctve v reštitučnom konaní podľa § 9 zákona č. 229/1991 Zb. ako orgán, ktorý mal na to dostatok právomoci, pričom jeho rozhodnutie č. 206/1996 zo dňa 06. 02. 1996 sa stalo právoplatným dňom 26. 04. 1996, a rozhodnutie zo dňa 23. 05. 1996 č. 868/1996 nadobudlo právoplatnosť dňom 22. 10. 1996.

Na základe rozhodnutia zo dňa 06.02.1996 žalovaní reštituenti nadobudli vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. [REDAKOVANÉ] zapísaným na LV č. [REDAKOVANÉ]...

Na základe rozhodnutia č. [REDAKOVANÉ] zo dňa 23.05.1996 nadobudli vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. [REDAKOVANÉ] zapísaným na LV č. [REDAKOVANÉ] ... . Tieto rozhodnutia štátneho orgánu - pozemkového úradu sú podľa § 34 a nasl. zákona č. 162/1995 Z. z. zapísané záznamom do katastra nehnuteľností.

Zmyslom reštitučných zákonov bolo zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v rozhodnom období. Na majetok, ktorý bol predmetom reštitúcie, sa nevzťahovali privatizačné zákony. Privatizovaný mohol byť len taký majetok, pokiaľ nebol riadne uplatnený nárok na jeho vydanie. Je nepochybné, že tento nárok bol riadne uplatnený a bolo mu vyhovené, teda žalovaným reštituentom bol prinavrátený majetok v riadnom zákonom dovolenom procese. Treba prihliadnuť na to, že výklad reštitučných právnych noriem nemá byť dogmatický, má ísť o výklad v prospech reštituentov ako osôb v minulosti poškodených (porov. rozhodnutia NS SR sp. zn.: 6 Sžo/345/2009 a sp. zn. 1 Sžo KS 168/2004).

Z vykonaného dokazovania, ako aj z obsahu spisu vyplývalo, že nehnuteľnosti, ktoré patrili právnym predchodcom žalovaných a ktorí boli združení v [REDACTED], prešli v zmysle zákona č. 81/1949 Zb. o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov do [REDACTED], ktoré následne bolo ponechané v

klúde, jeho činnosť nebola obnovená, preto v súlade so zákonom došlo k likvidácii jeho majetku a tento prešiel na štát práve rozhodnutím ONV zo dňa 28.11.1968 a následne v súlade so zákonom o majetku obcí na Obec [REDACTED]. Treba zdôrazniť, že JRD [REDACTED] sa nestalo právnym nástupcom JRD [REDACTED].

Odvolačný súd poukazuje na zmluvu zo dňa 23. 12. 1959 predovšetkým z dôvodu jej neurčitosti a nepresnosti práve vo vzťahu k ďalším krokom žalovaných vo vzťahu k reštitúcii. Touto zmluvou previedol MNV v Bystrej, v zastúpení odpredávateľa JRD [REDACTED], resp. [REDACTED] nehnuteľnosti na kupujúceho [REDACTED], podnik cestovného ruchu, podnikové riaditeľstvo [REDACTED] (právny predchodca [REDACTED]). Predmetom zmluvy boli nehnuteľnosti zapísané v pozemno-knižnej vložke č. [REDACTED] pod r. č. 1-30, pričom z celkovej výmery 103 ha 25 a 78 m² bolo odkúpených iba 17 ha. Zmluva bola schválená Poverením obchodu v Bratislave a bol daný súhlas k prevodu aj odborom poľnohospodárstva Rady ONV v [REDACTED].

Nie je sporné, že došlo k odpredaju 17 ha pozemku, avšak zo zmluvy nemožno zistiť, konkrétne o ktoré pozemky išlo, pretože vložka č. 1225 obsahovala výmeru 103 ha 25 a 78 m². Podľa § 32 vtedy platného Stredného občianskeho zákonníka prejav, ktorý nie je zrozumiteľný, je neplatný. Takto uzavretá zmluva bola neurčitá, a preto nemôže byť platná. Navyše, pozemky prešli z JRD [REDACTED], ktoré bolo ponechané v klúde, podľa uznesenia vlády č. 1219/1955 následne na štát. V čase uzavretia tejto zmluvy nemohlo MNV v [REDACTED] v zastúpení odpredávateľa JRD [REDACTED] pozemky platne odpredať. Tento právny úkon je potrebné vykladať v súvislosti s danou dobou, kedy došlo k potlačeniu vlastníckeho práva, potom nebolo vtedy rozhodujúce ani to, ktorých 17 ha malo prejsť na štát, pretože v konečnom dôsledku na štát prechádzali všetky poľnohospodárske pozemky, preto sa nepovažovalo zrejme za potrebné vynakladať ďalšie finančné prostriedky v súvislosti s vyhotovením geometrického plánu. Ani tento „kolektívny“ prístup však nič nemení na tom,

že bol porušený zákon, ktorý mal za následok neplatnosť danej zmluvy. Nakoniec, neplatnosť ani nikto nenamietal, keďže nemal kto.

V tejto súvislosti treba logicky vykladať aj rozhodnutie ONV zo dňa 28. 11. 1968, z ktorého vyplýva, že do vlastníctva štátu prešli všetky nehnuteľnosti zapísané vo vložke č. [REDACTED]. Ak teda vyššie uvedená zmluva bola neurčitá a teda neplatná, na základe toho mohol s nehnuteľnosťami nakladať len ONV, finančný odbor, ktorý nehnuteľnosti mal v správe a tento ich mohol prenechať do trvalého užívania, a to aj pozemky prevedené neplatne zmluvou zo dňa 23. 12. 1959.

Krajský súd ešte pri rozhodovaní v roku 1994 vykonal dôkaz na takéto nakladanie, z ktorého vyplynulo, že ONV nevykonal žiadny úkon, na základe ktorého by nehnuteľnosti prešli do vlastníctva inej organizácie, resp. správy. Nevyplývalo teda, že by [REDACTED] sa stali správcom týchto nehnuteľností. Potom aj hospodárska zmluva zo dňa 13. 09. 1977, ktorou previedlo JRD v [REDACTED], ako právny nástupca zrušeného JRD v [REDACTED], [REDACTED] pozemky, vedené v pozemno-knižnej zápisnici č. [REDACTED], kat. úz. [REDACTED] o výmere 20 ha 35 a 36 m², nemôže byť platná z rovnakého dôvodu, okrem iného aj pre to, že nie je pravdou, že JRD [REDACTED] sa stalo nástupníckou organizáciou po JRD [REDACTED], ktoré zaniklo likvidáciou bez právneho nástupcu. Túto zmluvu teda uzavrela neoprávnená osoba.

V konaní bolo preukázané, že zo strany ONV, finančný odbor nedošlo v ďalšom období k zrealizovaniu ďalšieho prevodu takto nadobudnutých nehnuteľností do vlastníctva JRD v [REDACTED], resp. JRD [REDACTED]. Práve naopak, ONV, finančný odbor listom zo dňa 08.05.1969 vyzval JRD [REDACTED], ktoré sa domáhalo týchto nehnuteľností titulom zlúčenia s JRD [REDACTED], že parcely pozemnoknižnej vložky č. [REDACTED], kat. úz. [REDACTED], ktorých vlastníkom bolo JRD [REDACTED] a ktoré prešli na štát, sa neprideliť do vlastníctva JRD [REDACTED], lebo nedošlo k jeho zlúčeniu s JRD [REDACTED], ale uvedené družstvo bolo zlikvidované a majetkovoprávne usporiadané v prospech štátu.

To potvrdzuje aj list ONV, finančný odbor zo dňa 05.05.1969, z ktorého vyplýva, že JRD [REDACTED] neskôr žiadalo už len pridelenie pozemkov po bývalom JRD [REDACTED] do trvalého bezplatného užívania.

Z rozhodnutia ONV, odbor poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva v Banskej Bystrici zo dňa 05.04.1973 o vyňatí pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu opätovne vyplýva, že odnímané pozemky a nehnuteľnosti po bývalom JRD [REDAKOVANÉ] boli len v užívaní JRD [REDAKOVANÉ]. Treba zdôrazniť, že aj keď došlo k vyňatiu pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu, nebolo zrozumiteľne a konkrétne určené, ktoré konkrétne pozemky mali byť vyňaté. Určenie rozsahu vadu neurčitosti nezhojuje, pretože malo byť vydaných 37 ha 71 á 13 m², avšak celá vložka mala výmeru 103 ha 25 á 78 m². Aj pokiaľ by došlo k vyňatiu týchto pozemkov, toto by nemalo dopad na priznanie vlastníckeho práva reštituentom práve s prihliadnutím na neurčitosť tohto úkonu. To, že štát zostal vlastníkom sporných pozemkov a žiaden prevod ich vlastníctva na JRD v [REDAKOVANÉ] nebol zrealizovaný, potvrdzuje aj list Okresného úradu v Banskej Bystrici č. [REDAKOVANÉ] zo dňa 18. 11. 1993, ktorým na dopyt Krajského súdu v Banskej Bystrici potvrdil, že nehnuteľnosti po bývalom JRD [REDAKOVANÉ] prešli na štát, pričom JRD v [REDAKOVANÉ] bol len ich trvalým užívateľom. Ďalej uviedol, že hospodársku zmluvu s [REDAKOVANÉ] mohol uzavrieť len ONV, finančný odbor, ako vtom čase oprávnený správca štátneho majetku. Zároveň potvrdil, že v spisoch sa nenachádza žiadny doklad o prípadnom prevode nehnuteľností zo štátneho do družstevného vlastníctva. Namietali záver, že by bolo preukázané, že vlastníkom nehnuteľností sa stal [REDAKOVANÉ]. Nehnuteľnosti zostali vo vlastníctve štátu, naposledy v správe ONV, finančný odbor v Banskej Bystrici a tieto zo zákona prešli do vlastníctva Obce [REDAKOVANÉ] podľa § 2 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, o čom svedčí aj delimitačný protokol vystavený likvidátorom bývalého ONV v Banskej Bystrici.

Z hľadiska reštitučných nárokov tu nie je podstatné, aký osud tieto nehnuteľnosti v medziobdobí mali, ale to, že pôvodní spoluvlastníci členovia [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], stratili týmto spôsobom svoje vlastnícke práva a tieto v zmysle reštitučného zákona sa prinavracajú bez ohľadu na to, či tieto boli v užívaní JRD [REDAKOVANÉ] a ako sa s nimi nakladalo. Ak boli totiž splnené podmienky pre vydanie nehnuteľností, povinnou osobou v zmysle § 5 zák. č. 229/1991 Zb. bol štát alebo právnické osoby, ktoré ku dňu účinnosti tohto zákona nehnuteľnosť držali s výnimkou v zmysle písm. a/ podnikov so zahraničnou majetkovou účasťou a obchodných spoločností, ktorých spoločníkmi alebo účastníkmi sú

výhradne fyzické osoby, pričom výnimka neplatí, ak ide o veci nadobudnuté od právnických osôb po 01. 10. 1990.

Podľa ods. 2 vo vtedy platnom znení osobou, ktorá nehnuteľnosť podľa ods. 1 drží, sa rozumie právnická osoba, ktorá mala ku dňu účinnosti tohto zákona nehnuteľnosti vo vlastníctve Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, Českej republiky alebo Slovenskej republiky právo hospodárenia alebo právo trvalého užívania.

Teda povinnou osobou v danom prípade bola tá osoba, ktorá ku dňu 24.06.1991 nehnuteľnosť držala. Je nepochybné, že žalobca nebol v tomto čase držiteľom tejto nehnuteľnosti, preto rozhodnou skutočnosťou je, kto ku dňu 24.06.1991 nehnuteľnosť držal, to znamená, kto mal právo hospodárenia alebo právo trvalého užívania sporných nehnuteľností. Takouto osobou mohla byť buď Obec [REDAKOVANÉ] alebo iná osoba, napr. aj [REDAKOVANÉ], ktoré zrejme tento majetok dali do privatizácie.

V zmysle § 5 ods.3 zákona č. 229/1991 (vo vtom čase účinnom znení) povinná osoba je povinná s nehnuteľnosťami až do ich vydania oprávnenej osobe nakladať so starostlivosťou riadneho hospodára, odo dňa účinnosti tohto zákona nemôže tieto veci, ich súčasti – a prísľušenstvo previesť do vlastníctva iného. Také právne úkony sú neplatné. V zmysle citovaných ustanovení kúpna zmluva, ktorou bol prevedený majetok na [REDAKOVANÉ] zmluvou č. [REDAKOVANÉ] v rozsahu uplatneného reštitučného nároku, je preto neplatná. Citované ustanovenie upravuje zákaz prevodu nehnuteľností, ku ktorým môže byť uplatnené právo na vydanie. Táto povinnosť sa týka jednak nehnuteľností vo vlastníctve štátu či JRD. Vzhľadom na tento blokačný paragraf nemohlo dôjsť k predaju majetku v rámci privatizácie podľa § 14 ods. 1 zákona č. 92/1991 Zb..

Z dokazovania nebolo bez pochyb zistené, že by predmetom privatizácie boli aj sporné pozemky, ku ktorým uplatňuje žalobca svoje vlastnícke právo. Súd musel prihliadnuť aj na námietku žalovaných, že nehnuteľnosti, ktoré mali byť privatizované a mali by byť zapísané vo vlastníctve Fondu národného majetku SR, boli v čase privatizácie zapísané na Obec [REDAKOVANÉ] na LV č. [REDAKOVANÉ]. Aj táto skutočnosť sponchybňuje rozsah privatizovaného majetku. Na druhej strane to neznamená, že žalobca nemohol sprivatizovať časť niektorých pozemkov patriacich k privatizovanému podniku.

Nepochybne však možno vysloviť záver, že žalobca nemohol sprivatizovať nehnuteľnosti, vlastníctvo ktorých bolo prinavrátené rozhodnutím pozemkových úradov reštituentom.

Odvolací súd na okraj dopĺňa, že podľa § 42a ods. 2 zákona č. 330/1991 Zb. do vydania nehnuteľností podľa ods. 1 bol doterajší vlastník povinný s týmito nehnuteľnosťami nakladať podľa osobitného predpisu (§ 5 ods.3 zákona č. 229/1991). Ak oprávnená osoba nepredloží dôkazy podľa ods. 1, alebo ak sa nehnuteľnosti nevydajú z iného dôvodu, doterajšie vlastnícke právo zostáva zachované.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu, že Obec [REDAKOVANÉ] nadobudla nehnuteľnosť nezákonne, odvolací súd je toho názoru, že obec nadobudla vlastníctvo k nehnuteľnostiam ku dňu 01. 05. 1991 v súlade so zákonom číslo 138/1991 Zb. o majetku obci, keď predtým nehnuteľnosti prešli do vlastníctva štátu na základe rozhodnutia ONV, finančný odbor, v Banskej Bystrici zo dňa 28. 11. 1968, č. Fink/4 - 1404/68. Odvolací súd sa stotožňuje s argumentom žalovaných, že delimitačný protokol mal len deklaratórny význam. Citovaný zákon upravil, ktoré veci z vlastníctva štátu prejdú do vlastníctva obcí. Podľa § 14 boli odovzdávajúce a nadobúdajúce právnické osoby povinné vyhotoviť písomné protokoly. V zmysle § 2 ods. 7 veci a majetkové práva podľa odsekov 1, 2 a 5 nadobudla obec dňom účinnosti tohto zákona, teda nie na základe delimitačného protokolu.

O správnosti týchto záverov svedčí prijatý Dodatok zo dňa 14. 06. 1996, ktorým v súlade so zákonom bola žalobcovi vrátená čiastka 1 881 000 Sk práve z dôvodu, že išlo o majetok, ktorý Fond národného majetku vložil, do spoločnosti [REDAKOVANÉ], pričom tento bol predmetom reštitučného konania ako aj rozhodnutia Pozemkového úradu Banská Bystrica. Odvolací súd nepopiera, že reštitúcii nepodliehali pozemky zastavané, o čom svedčí to, že žalovaným reštituentom neboli pozemky vydané v pôvodnom rozsahu práve z týchto dôvodov. Žalobca však nemohol nadobudnúť nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom reštitúcie. Pokiaľ žalobca v odvolaní tvrdí, že pozemky, ktoré sú predmetom tohto súdneho konania, boli vydané v reštitučnom konaní, pričom ide o pozemky, ktoré nadobudol v privatizácii, odvolací súd toto tvrdenie nemohol akceptovať, pretože nebolo možné určiť vlastníctvo žalobcovi k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom riadne uplatneného reštitučného nároku, ktorému bolo vyhovené. Pokiaľ žalobca namieta, že pred privatizáciou tieto pozemky boli prevádzané hospodárskou zmluvou zo dňa

30. júla 1991 od likvidátora okresného národného výboru na [REDACTED] a tieto pozemky, ktoré sú predmetom tohto konania, boli vyňaté z poľnohospodárskeho pôdneho fondu na základe rozhodnutia PLVH 293/73-Cha, odvolací súd v zhode s prvostupňovým súdom nemohol túto námietku akceptovať, pretože, ako to vyššie odvolací súd vysvetlil, nedošlo k vyňatiu z poľnohospodárskeho pôdneho fondu pozemkov tak, aby ich bolo možné konkrétne a nezameniteľné špecifikovať, toto vyňatie nebolo určité. Ak žalobca tvrdí, že boli reštituované pozemky, ktoré nemali byť vydané, vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd musí rešpektovať právoplatné rozhodnutia pozemkového úradu. Žalobca jednoznačne nepreukázal, ktoré pozemky boli alebo mali byť vyňaté z poľnohospodárskeho pôdneho fondu, alebo ako boli v tom čase zamerané. Žalobca predložil súdu znalecký posudok, ktorý však prvostupňový súd správne vyhodnotil ako listinný dôkaz a vzhľadom na vznesené námietky žalovanými nemohol z neho vychádzať, pretože znalec sa venoval aj otázkam právnym, žalovaní nemohli znalcovi klásť otázky, pričom posudok bol vypracovaný na základe objednávky žalobcu. Pokiaľ ide o rozsah reštitúcie, v reštitučnom konaní bolo vypracované geometrické zameranie nehnuteľností, pričom bolo konštatované, že nemohli byť vydané tie nehnuteľnosti, ktoré podľa zákona vydané ani nemohli byť, napríklad pre zastavenie.»

18. Z predloženej sťažnosti teda vyplýva, že sťažovateľ v podstate požaduje revíziu rozsudku krajského súdu, ktorým sa jeho odvolaniu proti rozsudku okresného súdu nevyhovelo. Sťažovateľ sa zamerá na listinné dôkazy a nepriamo i na znalecké dokazovanie, ktoré napokon sám v sťažnosti vyhodnotil z pohľadu ich obsahu, prípadne účelovosti, pritom dospel k opačným záverom ako všeobecné súdy. Inak povedané, závery vykonaného dokazovania sťažovateľ interpretoval inak, než konajúce všeobecné súdy. V intenciách už uvedenej stabilizovanej judikatúry ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že mu zásadne neprislúcha hodnotiť vykonané dôkazy, tak ako to požaduje sťažovateľ vo svojej sťažnosti. Takýto postup ústavného súdu by bol nielen v príkrom rozpore uvedenými úlohami ústavného súdu, ale popieral by aj základnú zásadu ústnosti a bezprostrednosti občianskeho súdneho konania, ktoré vytvárajú najlepšie predpoklady na zistenie materiálnej pravdy.

19. Ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd vo svojom rozsudku dostatočne vyhodnotil vykonané dokazovanie, na sporné otázky namietané sťažovateľom dal ústavne konformným spôsobom kvalifikované odpovede, a preto aj ústavný súd ho považuje za dostačujúci a ústavne udržateľný. V rozsudku krajského súdu a ani postupe, ktorý mu predchádzal, ústavný súd pri prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu. Sťažnosťou napadnutý rozsudok je vnútorne logický, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, nie je arbitrárny a zrozumiteľným spôsobom dáva odpoveď na všetky otázky, prečo nebolo vyhovené predmetnej žalobe. Okolnosť, že sťažovateľ má odlišný názor, nezakladá porušenie označených základných práv a slobôd. Ústavný súd k tomu ďalej poznamenáva, že základné právo na súdnu ochranu garantované ústavou neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho ani účelovo chápať tak, že jeho naplnením je vyhovenie všetkým návrhom účastníka konania (napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96).

20. K námietke nevysporiadania sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými sťažovateľom v jeho písomných vyjadreniach ústavný súd uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých podrobností a detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie. (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

21. Pretože napadnutý rozsudok krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnený, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu. Ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi postupom krajského súdu a jeho rozsudkov a tvrdým porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

22. Sťažovateľ namietal i porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na to, že porušenie tohto základného práva malo spočívať len v namietanej arbitrárnosti rozsudku krajského súdu a ústavný súd už vyslovil, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy porušené nebolo, v nadväznosti na to nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označeného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy. Z tohto dôvodu je ústavný súd toho názoru, že čl. 20 ods. 1 ústavy porušený nebol.

23. Ústavný súd s ohľadom na už uvedené preto ústavnej sťažnosti nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2016